

Πλεονεξία, ή ρίζα όλων τῶν κακῶν

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἡ πλεονεξία εἶναι τὸ δεύτερο (μετὰ τὸν ἐγωισμό) σοβαρότερο ἀμάρτημα. Ὁ πλεονέκτης ἄνθρωπος ἀφοσιώνεται μ' ὅλη του τὴν ψυχὴ καὶ τὸ νοῦ στὸ χρῆμα, στὴ συσσώρευση περιουσίας, μένοντας ἔτσι σκληρόκαρδος καὶ ἀσυγκίνητος στὶς ἀνάγκες τῶν ἄλλων.

Ζήτημα είναι, ἂν ὑπάρχει ἄλλο τόσο συνηθισμένο ἐλάττωμα, πὺ ἡ σοβαρότητά του τόσο λίγο γίνεται ἀντιληπτή. Κι ὅμως! Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὀνομάζει τὴ φιλαργυρία «ρίζα πάντων τῶν κακῶν» (Ἀ΄ Τίμ. 6:10). Γιὰ κείνους πὺ ἐπιζητοῦν τὸν πλοῦτο, ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει, ὅτι «ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλᾶς ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν» (Α΄ Τίμ. 6:9).

Σὲ ἄλλο σημεῖο πάλι ὁ ἴδιος ἀπόστολος περιλαμβάνει τὴν πλεονεξία ἀνάμεσα στ' ἁμαρτήματα πὺ ἀποκλείουν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Καὶ γράφει: «Τοῦτο γὰρ ἐστὲ γινώσκοντες, ὅτι πᾶς... πλεονέκτης, ὃς ἐστὶν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ» (Ἐφ. 5:5). Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπόστολος Πέτρος ὀνομάζει τοὺς πλεονέκτες «κατάραις τέκνα» (Β΄ Πέτρ. 2:14).

Καταλαβαίνετε λοιπόν, ότι κι έσεΐς οί ίδιοι πρέπει νά φυλάγεστε ἀπὸ τὸ ἐλάττωμα αὐτό, και τα παιδιὰ σας πρέπει νά προφυλάξετε. Ἐδῶ τώρα θ' ἀπαντήσουμε μόνο στὸ ἐρώτημα: Τί πρέπει νά κάνετε γιὰ νά μὴν ἀποκτήσουν τὰ παιδιὰ σας τὴν πλεονεξία καὶ τὴ φιλαργυρία;

Πάρα πολλές φορές οί ίδιοι οί γονεΐς, «εἴτε ἐν γνώσει εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ», σπέρνουν στὴν ψυχὴ τῶν παιδιῶν τὸ πάθος τῆς πλεονεξίας. Σε πολλές μάλιστα οἰκογένειες τὰ παιδιὰ δὲν ἀκοῦνε ἄλλη συζήτηση, παρὰ μόνο γιὰ μισθοὺς, ἔσοδα, κέρδη. «Νὰ βροῦν μία καλὴ θέση μὲ μεγάλο μισθό». Αὐτὸ μπαίνει σὰν τὸ βασικότερο πρόβλημα τῆς ζωῆς τους. Ὁ πλοῦτος θεωρεῖται ἡ μεγαλύτερη εὐτυχία, ἐνῶ ἡ φτώχεια θρηνεῖται σὰν ἡ μεγαλύτερη δυστυχία.

Στις συζητήσεις αὐτὲς ἀναφέρονται παραδείγματα, ποὺ καὶ τὰ παιδιὰ βλέπουν καθημερινὰ μπροστά τους. Ἀπὸ τὴν παιδικὴ τους ἡλικία παρατηροῦν, ὅτι τοὺς ἀνθρώπους τοὺς σέβονται καὶ τοὺς ἐκτιμοῦν ἀνάλογα μὲ τὸ ἐπίπεδό τῆς οἰκονομικῆς τους καταστάσεως.

Ὑστερ' ἀπ' ὅλ' αὐτά, τὰ παιδιὰ εἶναι φυσικὸ νά συνηθίσουν στὴ σκέψη, ὅτι οί ἄνθρωποι ὑπάρχουν μόνο καὶ μόνο γιὰ νά κερδίζουν χρήματα, καὶ ὅτι τὰ χρήματα στὸν κόσμο εἶναι πάνω ἀπ' ὅλα.

Ἡ πλεονεξία ἐκδηλώνεται στὰ παιδιὰ μὲ διάφορες μορφές. Στὰ μικρὰ παιδιὰ συνήθως ἐκδηλώνεται μὲ τὴν προσπάθεια ν' ἀρπάξουν ὅ,τι μποροῦν καὶ νά τὸ κάνουν δικό τους, ἐνῶ ἀπ' αὐτὰ ποὺ παίρνουν δὲν θέλουν νά δώσουν τίποτα στ' ἀδέρφια τους ἢ σὲ κάποιον ἄλλο.

Γιὰ νά προφυλάξετε τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ σοβαρὸ αὐτὸ πάθος, πρέπει να τὰ παρακινεῖτε σὲ γενναιοδωρία. Αὐτὸ θὰ κατορθωθεῖ, ὅταν τὰ μαθαίνετε νά μοιράζονται μὲ τοὺς ἄλλους ὅ,τι ἔχουν, νά δίνουν ἐλεημοσύνη στὸ φτωχό, νά ἐξυπηρετοῦν τὸν ἀνήμπορο, κ.ο.κ.

Νὰ διδάσκετε ὅμως στὰ παιδιὰ σας τὴν προσφορὰ ὄχι ἀπὸ ἀπλὸ οἶκτο ἢ ἀπὸ συμπόνοια, ποὺ εἶναι ἔμφυτη σὲ κάθε ἰσορροπημένο ἄνθρωπο, ἀλλὰ μὲ τὴν πεποίθηση, ὅτι αὐτο ποὺ δίνεται στὸ φτωχὸ εἶναι σὰ νά τὸ παίρνει ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Νὰ τὰ διδάσκετε μὲ τὰ λόγια Ἐκείνου: «Μακάριόν ἐστὶ μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν» (Πράξ. 20:35). Ἄς συνηθίσει τὸ χεράκι τοῦ παιδιοῦ νά εὐεργετεῖ, γιὰ νά νιώσει πόση χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση αἰσθάνεται ἐκεῖνος ποὺ δίνει.

Ἄλλη μορφή πλεονεξίας, ποὺ ἐκδηλώνεται στὰ παιδιὰ, εἶναι ὅτι δὲν ἱκανοποιοῦνται μὲ τίποτα. Γι' αὐτό, ἂν θέλετε νά τ' ἀποτρέψετε ἀπὸ τὴν πλεονεξία, μάθετε τὰ νά ἱκανοποιοῦνται μὲ ὅ,τι ἔχουν. Πρέπει νά εἶναι εὐχαριστημένα μὲ τὸ φαγητό, τὰ

ροῦχα, τὰ παιχνίδια καὶ ὅλα ὅσα τοὺς παρέχετε.

Στὶς σχέσεις σας μαζί τους ἐφαρμόστε τὸν ἐξῆς κανόνα: «Ὅποιος δὲν εἶναι εὐχαριστημένος μ' αὐτὸ ποὺ τοῦ δίνουν, δὲν θὰ πάρει τίποτα». Δὲν εἶναι ἱκανοποιημένο τὸ παιδί μὲ τὸ φαγητὸ ποὺ τοῦ δώσατε, μὲ τὰ ροῦχα ἢ τὰ παιχνίδια ποὺ τοῦ ἀγοράσατε; Πάρτε τὰ πίσω. Αὐτὸ θὰ ἐπιδράσει πάνω του εὐεργετικά, ἂν δὲν ἔχει ἀκόμα χαλάσει.

Δὲν εἶναι σπάνιο τὸ φαινόμενο, νὰ οἰκειοποιοῦνται τὰ παιδιὰ ξένα πράγματα. Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ εἶστε ἰδιαίτερα προσεκτικοί. Ἄν δεῖτε στὰ χέρια τοὺς κάτι ποὺ δὲν τοὺς τὸ δώσατε ἐσεῖς, ρωτήστε τὰ ποῦ τὸ βρῆκαν, καί, ἂν διαπιστώσετε ὅτι τὸ πῆραν ἀπὸ ἄλλους, ὑποχρεῶστε τὰ αὐστηρὰ νὰ τὸ ἐπιστρέψουν χωρὶς χρονοτριβῆ.

Πότε-πότε ρίχνετε μία ματιὰ στὰ σχολικὰ εἶδη τῶν παιδιῶν σας, μήπως βρεθοῦν ἐκεῖ ξένα πράγματα. Ἄν φέρουν στὸ σπίτι κάτι ποὺ βρῆκαν στὸ δρόμο ἢ στὸ σχολεῖο, συμβουλευέστε τὰ νὰ τὸ δείξουν στὴν τάξη, μήπως τὸ ἔχασε κανεὶς.

Μὴν ἐπιτρέπετε στὰ παιδιὰ σας ν' ἀνταλλάσσουν τὰ πράγματά τους, οὔτε πολὺ περισσότερο νὰ τὰ πουλᾶνε, γιατί ἔτσι εἶναι εὐκόλο νὰ μάθουν στὴν ἀπάτη. Διδάξτε τους, ὅσο νωρίτερα μπορεῖτε, ὅτι αὐτὰ ποὺ κερδίζονται μὲ ἀπάτη, προκοπὴ δὲν φέρνουν.

Μαθαίνετε τὰ παιδιὰ σας ἀπὸ μικρὰ νὰ ξεχωρίζουν τὸ «δικό μου» ἀπὸ τὸ «δικό σου». Γι' αὐτό, μὴν ἐπιτρέπετε νὰ παίρνουν καὶ νὰ χρησιμοποιοῦν χωρὶς ἄδεια τὰ πράγματα τῶν ἀδελφῶν τους. Ἔτσι χαλαρώνει τὸ αἶσθημα τοῦ σεβασμοῦ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἄλλου καὶ ἰδιαίτερα τῆς ξένης ἰδιοκτησίας.

Ἀντίθετα, συμβουλευέτε τὰ παιδιὰ σας νὰ βοηθοῦνται μεταξύ τους, καὶ νὰ δίνουν τὰ πράγματά τους στ' ἀδέρφια ἢ τοὺς φίλους τους σὲ περίπτωση ἀνάγκης.

Ἄν, τέλος, θέλετε νὰ προφυλάξετε τὰ παιδιὰ σας γενικὰ ἀπὸ τὴν πλεονεξία, μὲ ὅποιαδήποτε μορφή κι ἂν ἐμφανίζεται αὐτή, ἂν θέλετε νὰ μὴ γίνουν δοῦλοι τοῦ μαμωνᾶ, νὰ τοὺς δείξετε, μὲ τὰ λόγια καὶ τὸ παράδειγμά σας, τὴν πραγματικὴ ἀξία τῶν ἐπίγειων ἀγαθῶν.

Ἐξηγήστε τους ὅτι τὰ χρήματα καὶ ἡ περιουσία δὲν εἶναι τὸ ὕψιστο ἀγαθὸ στὴ γῆ. Τα ὕψιστα ἀγαθὰ εἶναι ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ δικαιοσύνη, γιατί αὐτὰ μόνο ἔχουν ἀξία γιὰ τὸ Θεό. Δῶστε τους νὰ καταλάβουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει καμιὰ ὠφέλεια ἂν κερδίσει τὸν κόσμον ὅλο καὶ χάσει τὴν ψυχὴ του.

Μὴν παραμελεῖτε ὅμως καὶ τὴ δική σας πνευματικὴ ζωὴ, ὅπως π.χ. τὴν προσευχὴ ἢ

τὸν ἐκκλησιασμό, ἐξαιτίας τῆς πλεονεξίας. Δείχνετε μὲ τὴν ὅλη σας πολιτεία στὰ παιδιά, ὅτι κύρια φροντίδα σας δὲν εἶναι ἡ ἀπόκτηση χρημάτων καὶ περιουσίας, ἀλλὰ ἡ σωτηρία καὶ ἡ μέλλουσα μακαριότητα τῆς ψυχῆς σας!

Σᾶς ἔδειξα λοιπὸν, πῶς νὰ καταπολεμᾶτε τὴν τάση τῶν παιδιῶν πρὸς τὴν πλεονεξία, καὶ πῶς νὰ τὰ προφυλάσσετε ἀπὸ τὸ ἐπικίνδυνο αὐτὸ πάθος. Ἀνακεφαλαιῶνω:

Μαθαίνετε τὰ παιδιά σας νὰ εἶναι γενναιόδωρα καὶ ολιγαρκῆ. Καλλιεργῆστε τοὺς τὸ αἴσθημα τῆς τιμιότητος καὶ ἐμπνεύστε τοὺς τὴ βαθιὰ ἀποστροφή πρὸς τὸ ψέμα. Νὰ τὰ διδάσκετε, μὲ τὸ λόγο καὶ τὸ παράδειγμά σας, τὴν πραγματικὴ ἀξία τῶν ἐπίγειων ἀγαθῶν.

Ἀναθρέψτε λοιπὸν τὰ παιδιά σας ὄχι μόνο γιὰ τὴ γῆ, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ Θεὸ καὶ τὸν οὐρανό. Ἐνδιαφερθεῖτε ὄχι μόνο γιὰ τὸ φθαρτὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀθάνατη ψυχή. Ἐφοδιάστε τὰ ὄχι μόνο γιὰ τούτη τὴ σύντομη ζωὴ, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἀτέλειωτη αἰωνιότητα!

Πηγή: agiazoni.gr